

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2018-05-11
Stockholm

Mål nr
M 8042-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-08-22 i mål nr M 1307-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Tönsen Vind AB, 556773-4487

Ombud: Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB

Motpart

Energimarknadsinspektionen

SAKEN

Bindande tolkningsbesked avseende ledningsnätet mellan vindkraftverken i Tönsens vindkraftsanläggning i Bollnäs kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1399840

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Tönsen Vind AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa att ledningsnätet mellan vindkraftverken och transformatorstationen i bolagets vindkraftpark utgör en sådan funktionell enhet som avses i 22 a § förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857).

Energimarknadsinspektionen har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**Tönsen Vind AB**

Syftet med bestämmelsen om undantag från kravet på nätkoncession vad gäller elektriska anläggningar för produktion är att möjliggöra undantag för ledningar som binder samman de olika anläggningarna i en vindkraftpark och därigenom underlätta etableringen av förnybara energikällor. Syftet med kriteriet om det interna nätets utbredning är att begränsa risken för att ett stort internt nät skapar svårigheter för koncessionshavaren att bygga ut sitt nät på ett rationellt sätt. Den aktuella parken ligger inom en begränsad yta om ca 24 hektar. Inspektionen har tidigare godtagit områden på 49 hektar och även, i fall där det rört sig om ett avstånd på drygt 2 000 meter mellan vindkraftverken, meddelat undantag. Inspektionen har i detta fall även tillämpat en bedömningsgrund avseende ”ledningsnätets sammanhållning” vilket innebär en schablonbedömning som inte tar hänsyn till topografin eller naturförhållanden i det enskilda fallet. Det är nätets utbredning och inte de interna avstånden som bör vara av intresse.

Vad koncessionshavaren anför i frågan bör tillmätas vikt och i detta fall tillstyrker Ellevio att det interna nätet betraktas som en funktionell enhet. Någon ytterligare miljöprövning av ledningarna är inte nödvändig.

Energimarknadsinspektionen

Eftersom undantagen från kravet på nätkoncession gäller direkt och utan besked från Energimarknadsinspektionen, kan endast objektiva förutsättningar, såsom tekniskt utförande och ägande, vägas in i bedömningen. Projektets lönsamhet eller koncessionshavarens inställning kan inte vara avgörande för tillämpningen. För att undantaget för anläggningar för produktion av el ska bli meningsfullt, måste nätet tillåtas ha en betydligt större geografisk utbredning än vad som gäller för flertalet övriga nät som är undantagna från kravet på nätkoncession. Nätet mellan anläggningar för produktion av el är vanligtvis inte heller särskilt tydligt avgränsat, t ex genom stängsel. Utgångspunkten är att undantaget ska vara meningsfullt varför enskilda verk måste tillåtas ha ett så pass långt avstånd mellan sig att produktionen kan optimeras. Detta avstånd motsvarar 4-6 gånger rotordiametern.

Det finns inte några skäl att begränsa den totala utbredningen så länge verken är sammankopplade och sammanhållna, dvs. utgör en funktionell enhet. I många fall kräver områdets topografi och vindförhållanden att något eller några verk placeras med ett avstånd som överstiger sex rotordiametrar. Därför har i enskilda fall och utifrån verkens storlek och områdets särskilda förutsättningar, undantag meddelats även om avståndet mellan två verk överstiger sex rotordiametrar. Det är inte möjligt att utifrån dessa fall dra slutsatsen att samma avstånd i meter alltid är tillåtet. I detta fall ligger verken i två tydligt avskilda grupper som också avskiljs tydligt i topografin. Samtliga verk i ansökan kan därför inte anses utgöra en funktionell enhet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om den aktuella vindkraftparken utgör en sådan funktionell enhet som omfattas av 22 a § förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857), IKN.

Ellagens krav på nätkoncession motiveras bl.a. av att elektriska starkströmsledningar ingår i landets infrastruktur för elförsörjning. Koncessionsprövningen ska säkerställa en lämplig utformning av infrastrukturen för överföring av el genom att endast

samhällsekonomiskt motiverade ledningar beviljas koncession. Parallella lokalnät tillåts inte. Koncessionshavaren har i praktiken ensamrätt till överföring av el för annans räkning inom sitt koncessionsområde vilket syftar till att skapa ekonomiska förutsättningar för denne att kunna bedriva nätverksamheten på ett effektivt och riktigt sätt. Ensamrätten uppnås genom att ingen annan beviljas nätkoncession för ett lokalnät inom samma område (Förordningsmotiv 2007:1, s. 8 och 11).

I IKN finns föreskrifter om undantag från ellagens krav på nätkoncession. Regeringen har i ovan nämnda motiv till IKN angett tre kriterier som bör vara uppfyllda för att ett nät ska vara undantaget från koncessionskravet. Ledningen eller ledningsnätet ska för det första vara ett internt nät, för det andra inte ha en alltför stor utbredning och för det tredje vara tydligt avgränsat. Det första kriteriet har kommit till uttryck i förordningstexten medan de två andra kriterierna har beaktats av regeringen vid bedömningen av vilka interna nät som ska vara undantagna från kravet på koncession och som specificeras i förordningen.

Genom 22 a § IKN införde regeringen 2008 ett nytt undantag från kravet på koncession. Enligt bestämmelsen gäller undantaget sådana interna nät som förbinder två eller flera elektriska anläggningar för produktion, vilka utgör en funktionell enhet. Någon definition av begreppet funktionell enhet anges inte i förordningstexten. Hur det ska tolkas får i stället avgöras genom praxis. Regeringen uttalade dock i anslutning till förordningsändringen att det i praktiken endast var vindkraftverk som var anlagda på ett sådant sätt att de kunde betraktas som en funktionell enhet och möjligen även solcellsanläggningar samt att eventuella framtida tekniker för elproduktion med likande funktion borde kunna behandlas på motsvarande sätt (se prop. 2009/10:51, s. 17). Energimarknadsinspektionen har, när inspektionen lämnat bindande besked i frågan om undantag, tolkat 22 a § IKN med ledning av de äldre förordningsmotiven och gjort bedömningen av vad som utgör en funktionell enhet utifrån de tre angivna kriterierna för att ett elnät ska omfattas av undantag från koncessionskravet. Mark- och miljööverdomstolen delar underinstansernas bedömning att dessa kriterier även bör vara vägledande för hur begreppet funktionell enhet ska tolkas (jfr även SOU 2008:13, s. 133). När det gäller vindkraftverk har, enligt Mark- och miljööverdomstolen, vindkraftparkens uppbyggnad en stor betydelse vid bedömningen.

Beträffande kriteriet att ledningsnätet ska vara ett internt nät gör Mark- och miljööverdomstolen samma bedömning som tidigare instanser gjort. Detta kriterium får således anses uppfyllt.

När det gäller kriterierna om att det interna nätet inte får ha alltför stor utbredning och att området ska vara tydligt avgränsat gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning.

Området för det interna nät som vid ett bifall till ansökan skulle komma att undantas från koncessionsplikten är förhållandevis stort. Det bör emellertid beaktas att ett nät som förbinder flera anläggningar för produktion av el skiljer sig från andra nät som är undantagna från kravet på nätkoncession i förordningen. Ett nät som förbinder flera anläggningar för produktion av el måste, för att undantaget ska vara meningsfullt, tillåtas ha en betydligt större geografisk utbredning än vad som gäller för flertalet övriga nät som är undantagna från kravet på nätkoncession. Detta bl.a. mot bakgrund av att vindkraftverken, för att verksamheten ska fungera optimalt, måste ligga med visst avstånd från varandra. Det är således inte områdets relativt stora utbredning i sig som i detta fall blir avgörande för Mark- och miljööverdomstolens bedömning.

Beträffande kriteriet att området ska vara tydligt avgränsat anges i förordningsmotiven följande: De undantag från koncessionskravet som finns idag är i de flesta fall formulerade på det sättet att undantagen gäller för interna nät inom en viss angiven typ av område. En förutsättning för att man ska kunna bibehålla denna reglering och kanske utvidga den till ytterligare typer av områden är att man lätt kan fastställa områdets belägenhet och utbredning. Man måste lätt kunna konstatera var gränsen mellan området och övrig mark går. Området ska vara väl avgränsat.

I detta fall befinner sig de åtta vindkraftverk som är placerade längst norrut förhållandevis långt ifrån övriga vindkraftverk. Dessa verk förefaller därför vara separerade från de övriga verken i vindkraftparken och bildar en egen grupp. Det rör sig således, enligt Mark- och miljööverdomstolen, om två tydligt avgränsade grupper. Avståndet mellan de två grupperna tillsammans med längden på ledningen grupperna emellan gör det svårt att bedöma områdets gränser mot övrig mark. Området kan således inte sägas vara väl

avgränsat. Vindkraftparken kan därför som helhet inte anses utgöra en funktionell enhet och är därmed inte undantagen från koncessionsplikten.

Att koncessionshavaren i detta fall ställt sig positiv till att undantag meddelas saknar avgörande betydelse och ändrar inte Mark- och miljööverdomstolens bedömning. Energimarknadsinspektionen har därför haft fog för sitt beslut varför Tönsen Vind AB:s överklagande ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Gösta Ihrfelt, referent, och Birgitta Bylund Uddenfeldt samt f.d. tekniska rådet Staffan Lagergren.

Föredragande har varit Helen Agah.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-08-22
meddelad i
Nacka strand

Mål nr M 1307-17

KLAGANDE
Tönsen Vind AB

Ombud: Blom Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB

MOTPART
Energimarknadsinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT
Energimarknadsinspektionens beslut 2017-02-07 i ärende nr 2016-103063, se bilaga 1

SAKEN
Bindande tolkningsbesked avseende ledningsnätet mellan vindkraftverken i Tönsens vindkraftsanläggning i Bollnäs kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 495621

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Tönsen Vind AB har hos Energimarknadsinspektionen (Ei) ansökt om bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857) för ett ledningsnät med en spänning på 36 kV inom en vindkraftpark i Bollnäs kommun.

Ei meddelade den 7 februari 2017 beslut att ledningsnätet inte omfattas av undantag från kravet på nätkoncession. Ei konstaterade att de åtta vindkraftverk som är placerade längst norr ut befinner sig förhållandevis långt från övriga vindkraftverk. Dessa åtta vindkraftverk bedömdes av Ei vara separerade från övriga vindkraftverk och bilda en egen grupp. Avståndet mellan de två grupperna tillsammans med längden på ledningen grupperna emellan skapar enligt Ei en bild av en vindkraftpark som inte är tillräckligt sammanhållen och väl avgränsad för att kunna rymmas inom ramen för undantaget.

YRKANDEN

Tönsen Vind AB (Tönsen Vind) har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva Ei:s beslut och medge undantag från kravet på nätkoncession.

Ei har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN

Parterna har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Tönsen Vind

Frågan i målet rör huruvida det interna ledningsnätet för Tönsen Vinds vindkraftsanläggning kan anses utgöra en sådan funktionell enhet att den ska beviljas undantag från nätkoncession enligt förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen. De kriterier som ligger till grund för en

bedömning preciseras i förordningsmotiven, Fm 2007:1. Av motiven framgår sammanfattningsvis att (i) ledningen ska vara ett internt nät, (ii) nätet inte får ha en alltför stor utbredning och (iii) området ska vara väl avgränsat.

Såvitt framgår av Ei:s beslut får det anses ostridigt att det *första kriteriet* är uppfyllt (dvs. att det är fråga om ett internt nät). När det gäller det *andra kriteriet* så är syftet med detta att motverka större nät som skapar svårighet för nätkoncessionshavaren att bygga ut sitt nät på ett rationellt sätt. Härigenom vill man undvika att en nätkoncessionshavare ska vara tvungen att dra sina ledningar runt ett internt nät för att ansluta kunder på andra sidan det interna nätet. Enligt motiven kan detta i så fall orsaka merkostnader som ytterst drabbar hela kundkollektivet. Det *tredje kriteriet* syftar till att underlätta för nätkoncessionshavaren att kunna fastställa områdets belägenhet och utbredning för att kunna bedöma utbyggnadsmöjligheterna.

Sammantaget syftar ovan nämnda kriterier till att säkerställa att nätkoncessionshavare har de ekonomiska förutsättningarna att kunna bedriva nätverksamhet på ett rationellt och effektivt sätt inom sitt koncessionsområde. Kriterierna förhindrar därmed att det byggs parallella lokalnät inom ett koncessionsområde eftersom sådana nät leder till en olämplig utformning av infrastrukturen för överföring av el – vilket i sin tur inte kan anses lämpligt ur allmän synpunkt.

Ellevio är innehavare av områdeskoncession och ska ansluta vindkraftsanläggningen till en av Svenska Kraftnät planerad ny stamnätsstation. För projekt Tönsen ska en anslutningsledning byggas från denna, luftburen med spänningsnivå 130 kV samt en transformatorstation i området anläggas. Ellevio tillstyrker att det interna nätet bör betraktas som en funktionell enhet och att undantag från koncessionsplikten beviljas. Tönsen Vinds interna nät kommer inte på något sätt förhindra Ellevios förutsättningar att bedriva nätverksamhet på ett rationellt sätt. Ellevio gör bedömningen att det är fråga om ett geografiskt sammanhållet område i skogsterräng utan andra befintliga eller idag kända framtida elnätskunder. En utbyggnad av parallella lokala nät förefaller därför som högst osannolikt.

För det fall Ei:s beslut grundar sig på ett konsumentperspektiv där anslutnings-skyldighet är viktig och föranleder krav på koncession så kan Tönsen Vind inte se att det är relevant i detta fall. Att överhuvudtaget bryta upp kabelnätet någonstans inne i anläggningen för att ansluta abonnent medför stora tekniska problem och för abonnenten enorma anslutningskostnader. Det interna nätet uppfyller inte heller kraven på spänningsgodhet som skulle gälla en hypotetiskt anslutande tredje part. Dessutom är vindkraftsanläggningen en mottagare av blixtnedslag som ytterligare gör en tredjepartsanslutning tekniskt helt olämplig. Internnätet förblir ett produktionsnät. Det är inte heller aktuellt att ansluta någon under vindkraftsanläggningens livstid, eftersom området är utpekade för Vindbruk i Bollnäs kommuns fördjupade översiktsplan. Därmed kan inte bostads- eller industribebyggelse inom området komma ifråga. Ellevio har dock möjligheter att ansluta konsumenter vid andra punkter i närområdet.

Ei menar att avstånden mellan vindkraftverken bidrar till en bild av att parken inte är tillräckligt sammanhållen och väl avgränsad. Avstånden mellan vindkraftverken är som längst mellan 2 000 och 2 100 meter. Enligt Tönsen Vinds förmenande måste dessa avstånd ses i sitt sammanhang.

Projektet har under alla år varit projekt Tönsen och omfattats av en ansökan och ett miljötillstånd. Om etableringsområdet ses som en rektangel handlar det om i grova drag 3 000 meter x 8 000 meter i storlek, varav en stor del är naturreservat, sjöar och andra skyddsområden. Anläggningen kommer att ha en verksamhetsutövare, uppföras efter upphandling i en etapp och teckna ett enda anslutningsavtal med Ellevio. Tekniskt sett är det fråga om en enda stor produktionsanläggning av vindenergi. En väl avgränsad och funktionell enhet med en enda mätpunkt och en enda central styrning med egen SCADA-utrustning placerad i egen byggnad invid transformatorstationen inne i anläggningen.

Tönsen Vinds ursprungliga miljötillstånd medgav uppförande av högst 42 vindkraftverk i området. Som en följd av den snabba teknikutvecklingen med större och effektivare vindkraftverk gav Tönsen Vind in en ansökan om ändringstillstånd om

att i stället få uppföra betydligt färre men större vindkraftverk i området. Detta resulterade bl.a. i att vindkraftverken T12 och T13 föll bort vid den justerade parklayouten i samband med ändringstillståndet.

Med stora projekt i kuperad terräng som dessutom innehåller skyddsobjekt och skyddszoner går det inte att placera vindkraftverk i någon schematisk form och samtidigt utvinna energi effektivt. Det blir som i det aktuella fallet oregelbundna konfigurationer. Avståndsmätning blir då ett trubbigt instrument att använda som bedömningskriterium när det gäller storskaliga vindproduktionsanläggningar i skogsmiljö. Det går inte att bara mäta på en karta utan att också se det faktiska landskapet framför sig med allt vad det innehåller i ett bergkulligt landskap. Det förefaller heller inte rimligt resursmässigt att antingen bilda särskilt nätbolag eller att Ellevio ombeds att ansöka om koncession avseende 2–3 kilometerlånga nätavsnitt. Samhällsnytta kan ur det perspektivet inte vara ett vägande skäl.

Det kan inte ha varit lagstiftarens mening att en minskning av antalet vindkraftverk i en redan tillståndsgiven vindkraftpark (som i sin ursprungliga layout utgör en funktionell enhet) ska medföra att vindkraftparken inte längre anses tillräckligt sammanhållen för att utgöra en sådan funktionell enhet.

Ei måste i sådana fall kunna göra en helhetsbedömning i frågan. Det ska i sammanhanget noteras att motsvarande avstånd om ca 2 000 meter mellan vindkraftverk har ansetts utgöra en funktionell enhet i andra bindande tolkningsbesked från Ei, se till exempel Ei:s beslut den 14 juni 2016, dnr 2016-100127 och beslut den 22 januari 2013, dnr 2012-102164. Konsekvensen av att Ei anser att det interna nätet ska koncessionsprövas enligt ellagen är att få till stånd en miljöprövning av ledningarna och säkerställa att de är lämpliga ur allmän synpunkt.

Ei tycks emellertid bortse från att de aktuella ledningarna redan är miljöprövade. Miljöprövningsdelegationen har, inom ramen för miljötillståndet, redan beaktat de direkta och indirekta effekterna på människors hälsa och miljön som ledningssträckningen kan komma att medföra. I följd härav erinrar Tönsen Vind om att

dessa frågor inte ska behöva prövas på nytt i ett koncessionsärende, jfr 2 kap. 8 a § ellagen respektive prop. 2008/09:146 s. 46 och 47. Enligt lagstiftarens mening är det tillräckligt att tillståndsmyndigheten i miljöbalksärendet har resonerat kring den miljöpåverkan som ledningsdragningen innebär och gett tillstånd med de villkor som bedömts erforderliga.

Detta innebär att någon ytterligare miljöprövning av ledningarna inte kommer att ske. Eftersom ledningarna avser att ansluta en vindkraftpark förutsätter Tönsen Vind att ledningarna kommer att anses lämpliga ur allmän synpunkt. Mot den bakgrunden finns det inte heller något överordnat skäl till varför just det här ledningsnätet inte kan anses som en funktionell enhet och måste koncessionsprövas. Anledningen att bindande förhandsbesked överhuvudtaget efterfrågas är att det ibland uppkommer krav från investerare att ett sådant beslut ska finnas med i de avtal som upprättas.

Sammanfattningsvis anser Tönsen Vind att den aktuella vindkraftparken utgör en funktionell enhet enligt 22 a § förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen. Vindkraftparkens utformning är anpassad efter de aktuella förutsättningarna i skogsmiljö och för att uppnå en optimerad elproduktion. Samhällsekonomiska aspekter talar starkt för att undantag ska beviljas, liksom det faktum att vindkraftparker med motsvarande avstånd ansetts utgöra en funktionell enhet i beslut av Ei.

Ei

Ei vill inledningsvis upplysa om att någon dubbelprövning av ledningarnas miljöpåverkan aldrig blir aktuell. Har ledningarna mellan vindkraftverken prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken behöver dessa frågor enligt 2 kap. 8 a § tredje stycket ellagen inte prövas på nytt i ett ärende om nätkoncession. I ärendet om nätkoncession sker då endast en prövning enligt ellagen.

Skillnaden mellan nu aktuellt mål och Ei:s beslut i ärende med dnr 2012-102164 är att prövningen i det senare ärendet gällde delområden inom en vindkraftpark medan prövningen i detta mål gäller endast ett område dvs. hela vindkraftparken.

Starkströmsledningar är koncessionspliktiga enligt ellagen. Anledningen till detta är att nätverksamhet är ett naturligt monopol, d.v.s. det vore samhällsekonomiskt olönsamt med parallella infrastrukturer.

Regeringen har beslutat om generella undantag från koncessionsplikten för vissa typer av starkströmsledningar där dessa intressen av olika anledningar har bedömts som mindre skyddsvärda. Gemensamt för de ledningar som omfattas av undantagen är att de typiskt sett används för egen räkning, har begränsad utbredning samt är tydligt avgränsade, se vidare förordningsmotiv 2007:1. Dessa kriterier behöver dock inte vara uppfyllda i det enskilda fallet, utan har använts för att formulera de generella undantagen. På samma sätt räcker det inte med att en ledning täcks in av kriterierna, men inte av något av undantagen. Det enda avgörande är således om en ledning omfattas av något av de definierade undantagen.

Ei har en möjlighet att lämna ett bindande besked om tolkningen av undantagen i de fall det för ledningsinnehavaren eller nätföretagen är oklart om en viss ledning omfattas av undantagen. Ei har således i det aktuella fallet endast haft att ta ställning till vilka elektriska anläggningar för produktion som tillsammans utgör en funktionell enhet. Den aktuella vindkraftparken utgör inte en funktionell enhet.

DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns skäl att besluta om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857) för det interna ledningsnätet för Tönsen Vinds vindkraftsanläggning.

Enligt 2 kap. 1 § ellagen får en elektrisk starkströmsledning inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). Enligt 2 kap. 4 § andra stycket ska

nätmyndigheten i det enskilda fallet, efter ansökan av den som avser att bygga eller som använder en elektrisk starkströmsledning, lämna ett bindande besked om huruvida ledningen omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket. Enligt tredje stycket får ansökan om ett bindande besked även göras av innehavaren av nätkoncessionen för det område, där ledningen eller ledningarna är belägna.

I 1 § förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt el-lagen (förordningen) finns bestämmelser om undantag från kravet på nätkoncession. Enligt 2 § avses med internt nät en eller flera starkströmsledningar som innehavaren använder för överföring av el för egen räkning. Av 22 a § framgår att ett internt nät som förbinder två eller flera elektriska anläggningar för produktion, vilka utgör en funktionell enhet, får byggas och användas utan nätkoncession. Förordningen reglerar uttömmande de situationer där undantag kan medges.

I motiven till förordningen (Fm 2007:1 s. 12 f.) uppställs följande kriterier för när ledningar bör vara undantagna från koncessionskravet. Ledningen ska för det första vara ett internt nät och innebära att innehavaren överför el för egen räkning. För det andra bör det interna nätet inte ha en alltför stor utbredning, eftersom koncessionshavaren ska ha möjlighet att bygga ut sitt nät utan att behöva bygga runt interna nät. Det tredje kriteriet innebär att gränsen mellan området för det interna nätet och övrig mark bör vara lätt att slå fast. Områdets belägenhet och avgränsning bör alltså lätt kunna fastställas.

Nätkoncessionshavaren för området, Ellevio, har i ett yttrande tillstyrkt att undantag görs men samtidigt konstaterat att det längsta avståndet mellan deras transformatorstation och Tönsen Vinds vindkraftverk är sådant att avståndet normalt sett anses för långt för att beviljas undantag enligt förordningen.

Mark- och miljödomstolen har inte funnit något vägledande avgörande från högre instans för vilka avstånd mellan vindkraftverk och mellan vindkraftverk och

transformatorstationer som kan godtas för att ett internt nät ska anses utgöra en funktionell enhet.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att vindkraftverken i Tönsen Vinds tillståndsgivna vindkraftsanläggning är placerade på ett sådant sätt att det bildas ett utrymme mellan den norra delen med åtta vindkraftverk och den södra delen med nitton vindkraftverk. Det minsta avståndet mellan vindkraftverken i den norra delen och den södra delen är cirka 2 000 meter. Det interna nät som skulle undantas från koncessionsplikten skulle bli förhållandevis stort. I området mellan vindkraftverken ryms bl.a. ett naturreservat. Med hänsyn till detta och med beaktande av Ei:s praxis instämmer mark- och miljödomstolen i Ei:s bedömning att vindkraftsanläggningen inte är tillräckligt sammanhållen och väl avgränsad för att besluta om undantag från koncessionsplikten. De kriterier som anges i motiven till förordningen, Fm 2007:1, bedöms alltså inte vara uppfyllda. Vad Tönsen Vind anfört till stöd för sin talan ändrar inte den bedömningen.

Tönsen Vinds överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 12 september 2017.

Anders Lillienau

Ingrid Johansson

I domstolens avgörande har rådmannen Anders Lillienau och tekniska rådet Ingrid Johansson deltagit. Föredragande har varit tingsnotarien Amanda Martinpelto.